

Status for Sprogporten 2008

- integration og læring for små og store

November 2008
Københavns Biblioteker

<u>1</u>	<u>Indledning</u>	<u>3</u>
<u>2</u>	<u>Formål</u>	<u>3</u>
<u>3</u>	<u>Sprogporten seks bydele</u>	<u>3</u>
<u>4</u>	<u>Aktiviteter</u>	<u>6</u>
<u>4.1</u>	<u>Hjemmebesøg: Fra fødsel til 4 års alderen</u>	<u>6</u>
<u>4.1.1.</u>	<u>Antal hjemmebesøg</u>	<u>6</u>
<u>4.2</u>	<u>Skolebesøg: Fra børnehaveklasse til 3. klasse</u>	<u>7</u>
<u>4.2.1.</u>	<u>Antal deltagere ved skolebesøg</u>	<u>7</u>
<u>4.3</u>	<u>Aktiviteter på bibliotekerne og særlige arrangementer</u>	<u>8</u>
<u>5</u>	<u>Effekt</u>	<u>8</u>
<u>5.1</u>	<u>Antal besøg på bibliotekerne</u>	<u>9</u>
<u>5.2</u>	<u>Antal deltagere til lektiehjælp</u>	<u>9</u>
<u>6</u>	<u>Samlet status</u>	<u>10</u>

1 Indledning

Projektet Sprogporten - Integration og læring for små og store udspringer af to de projekter Sprogporten og Penalthus er andet end blyanter, der startede i 2004 på Nørrebro Bibliotek. Med budgetaftalen for 2008 fik Københavns Biblioteker mulighed for at fortsætte og udvide Sprogporten på flere biblioteker i perioden 2008-2010.

Statusrapporten indeholder afsnit om Sprogportens formål, hvor Sprogporten er igangsat, gennemførte aktiviteter samt forventede effekter.

2 Formål

Formålet med Sprogporten er gennem opsøgende arbejde at støtte børns sproglige udvikling og gøre bibliotekerne til en naturlig del af familiernes hverdag. Et fælles sprog og en fælles kulturel referenceramme er vigtige byggesten for medborgerskab. Det er derfor vigtigt med en indsats over for de børn og familier, som har et særligt behov for støtte og vejledning i forhold til sprogstimulering, kulturel viden og generel samfundsmæssig indsigt. Læs mere om projektet på www.bibliotek.kk.dk/sprogport.

Tidligere erfaringer i denne forbindelse viser, at en personlig kontakt er af afgørende betydning, når nye brugergrupper skal bydes velkommen på biblioteket. Derfor er besøg i hjemmet, på biblioteket og i skolen omdrejningspunktet for projektet. Derudover arrangeres der i forbindelse med Sprogporten kulturelle arrangementer for både børn og forældre, som kan danne grundlag for fælles erfaringer og referencer.

Biblioteket forsøger derved at supplere sit almindelige arbejde ved at skabe kontakt til nye brugergrupper uden for bibliotekets traditionelle rammer.

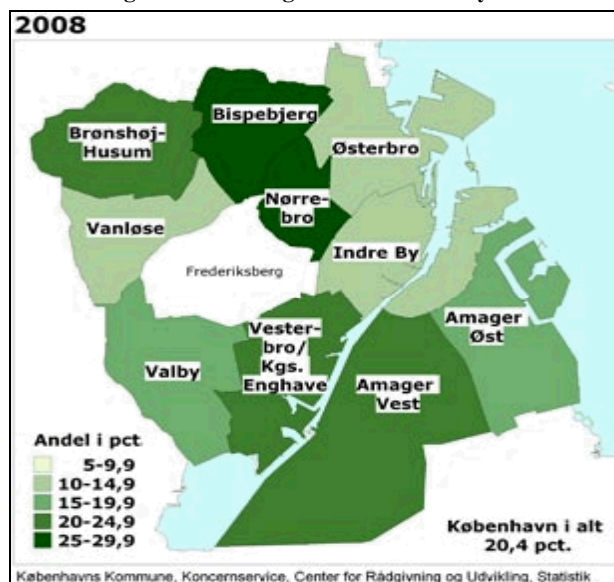
3 Sprogporten seks bydele

Sprogporten er igangsat på syv biblioteker: Nørrebro bibliotek, Tingbjerg bibliotek, Solvang bibliotek, Sundby bibliotek, Sydhavnen bibliotek, Ørnevej bibliotek og Blågården bibliotek. De fire første biblioteker gennemfører både besøg i førskolealderen og skolealderen, hvorimod de sidste tre biblioteker kun gennemfører besøg i skolealderen. Bibliotekerne samarbejder med og gennemfører besøg i følgende skoler og boligområder:

Bydel	Bibliotek	Skoler	Boligområder
Brønshøj-Husum	Tingbjerg	Tingbjerg	Utterslevhuse Tingbjerg
Amager Øst	Sundby	Amager Fælled Skole Sundpark Skole Sønderbro Skole Østrigsgade Skole	Dalslandsgade Støberigården Telemarksgade Abildgården Geislersgade Serbiensgade Holmbladsgade
Amager Vest	Solvang	Dyvekeskolen Peder Lykke Skolen Højdevangens Skole	Remisevænget Vest Remisevænget Øst Remisevænget Nord Dyvekevænget Hørgården Kongelundsvej Høstgildevej
Nørrebro	Nørrebro og Blågården	Nørrebro Lilleskole Dia Privat Skole Rådmandsgade Skole Guldberg Skole Nørrebro Park skole Hillerødgades skole Iqra Privat Skole	Aldersrogade Lundtoftegade Lundtoftegården og Hyltebro Mjølnerparken
Bispebjerg	Ørnevej	Iqbal International School Al-Hilal Skolen Al Quds Skole Al Quds Skole	-
Vesterbro/Kgs. Enghave	Sydhavnen	Bavnehøj Skole Ellebjerg Skole	-

Den nedenstående figur viser, hvorledes andelen af indvandrere og efterkommere fordeler sig på bydele i Københavns Kommune. Disse tal præsenteres med det formål at belyse relevansen af Sprogporten på de pågældende biblioteker.

Figur 1: Fordeling af indvandrere i bydele

I tillæg hertil viser tabel 1 det eksakte antal indvandrere og efterkommere og endvidere den procentvise andel ligeledes fordelt på bydele.

Tabel 1: Indvandrere og efterkommere fordelt på bydele i 2008

Bydel	Antal	Pct.
Indre By	6.805	14,9
Østerbro	9.906	14,6
Nørrebro	20.098	28,1
Vesterbro/Kgs. Enghave	10.798	21,0
Valby	8.640	19,0
Vanløse	4.285	11,9
Brønshøj-Husum	9.813	24,9
Bispebjerg	11.883	25,6
Amager Øst	8.461	17,3
Amager Vest	11.172	20,9
Uden for inddeling	2.046	53,8
<i>København i alt</i>	<i>103.907</i>	<i>20,4</i>

Anm.: Bydele markeret med fed skrifttype er bydele med Sprogporten.

Ovenstående figur og tabel viser således, at Sprogporten er igangsat i de bydele, hvor andelen

af indvandrere og efterkommere er over 20 % af det samlede befolkningsantal, dog med undtagelse af Amager Øst.

4 Aktiviteter

Sprogporten har været i gang siden februar 2008, hvor forberedelserne gik i gang med ansættelse af projektmedarbejdere, udvælgelse af boligområder, materialeindkøb og møder med samarbejdspartnere. Der er bl.a. brugt en del tid på at indgå aftaler med skolerne om at deltage på forældremøder mv. Den 27. august blev Sprogporten officielt skudt i gang med åbningsreception på Københavns Rådhus. Kultur- og Fritidsborgmester Pia Allerslev og Beskæftigelses- og Integrationsborgmester Jakob Hougaard holdte åbningstaler i festsalen, mens ca. 300 elever og lærere fra de københavnske folkeskoler var til fest med Sebastian Klein på Rådhuspladsen. Åbningsdagen resulterede i en del presseomtale ikke mindst i lokalaviser, der har været med til at udbrede kendskabet til og interessen for projektet.

Besøgene på skolerne startede med det nye skoleår i august, mens hjemmebesøgene startede umiddelbart efter åbningsreceptionen. Aktiviteterne har dermed været i gang i ca. 4 måneder.

4.1 Hjemmebesøg: Fra fødsel til 4 års alderen

Første besøg er efter barnets fødsel, hvor biblioteket ønsker familien tillykke med den lille ny. Dette besøg følges op af en invitation til at besøge biblioteket, når barnet er 10 måneder. Omkring barnets toårs fødselsdag besøger biblioteket atter familien. Projektet har i samarbejde med DR Multimedie lavet en særlig udgave af Kyllings klæde-ud-bog, som foræres til børnene. Bogen rummer rige muligheder for leg, snak og samvær forældre og børn imellem. Der medbringes en kuffertfuld af Kyllings klæde-ud-tøj og de tre venner Bamse, Kylling og Ælling er selvfølgelig også med. Historien leges og der bliver tid til at snakke med forældrene om, hvordan det går med sproget. Det fjerde besøg er i året op til en eventuel skolestart, og også ved dette besøg har forældrene lejlighed til at stille spørgsmål til videre sprogstimulering af barnet. Som en sidste gave fra biblioteket får barnet endnu en klassiker, nemlig Halfdans Rasmussens ABC. Ud over at snakke om, hvordan man kan hjælpe sit barn til at udvikle et godt sprog og en god begrebsforståelse, bruges besøgene også til at fortælle om nogle af de mange tilbud og muligheder, der er på biblioteket. Det være sig IT-undervisning, arrangementer, hjælp til jobansøgninger og litteratur og aviser på flere forskellige sprog mv.

4.1.1. Antal hjemmebesøg

Som blev nævnt ovenfor gennemføres hjemmebesøg på fire af de syv biblioteker, der deltager i Sprogporten: Nørrebro, Solvang, Tingbjerg og Sundby bibliotek.

Tabel 2. Antal gennemførte hjemmebesøg: 1. August - 22. november 2008

	Nyfødt	10 mdr.	2 år	4 år	I alt
Biblioteker					
Nørrebro	19	17	31	12	79
Solvang	9	5	22	19	55
Sundby	11	18	11	9	49
Tingbjerg	26	-	30	-	56
Besøg i alt	65	40	94	40	239
A					
Ikke ønsker besøg i alt	1	-	6	8	15
b					

ellen fremgår, at der er gennemført 239 hjemmebesøg i perioden august-november 2008. Alt tyder på, at familierne i de udvalgte boligområder ønsker bibliotekernes besøg. En lille andel på 15 husstande ud af 252 ikke ønskede at have besøg. Det skal også bemærkes, at bibliotekerne sender et brev ud, inden de kommer på besøg og gør flere forsøg på at komme i kontakt med familier, der ikke er hjemme.

4.2 Skolebesøg: Fra børnehaveklasse til 3. klasse

Første besøg i skolen er ved skolestart. Ved dette besøg får hvert barn et penalhuse med farveblyanter og bogen Farver og former. Ved et af de første forældremøder i børnehaveklassen deltager biblioteket. Her fortæller bibliotekerne om, hvilke muligheder biblioteket tilbyder, som fx lektiehjælp til børn og voksne, bog- avis- og bladsamlinger, foredrag og debataftener mv. Når børnene starter i 3. klasse, er biblioteket igen med til et forældremøde. Denne gang får forældrene Politikens Lille Danske Skoleordbog med hjem. Formålet er at styrke samarbejdet omkring sprogstimulering mellem forældre og børn.

4.2.1. Antal deltagere ved skolebesøg

Skolebesøgene udføres på alle syv biblioteker. I alt har 1.159 elever og 1.235 forældre deltaget på bibliotekernes besøg på skolerne. Af tabellen ses, hvor mange elever og forældre, der har deltaget, når bibliotekerne har været på besøg på de enkelte skoler.

Tabel 3. Antal elever og forældre deltaget på bibliotekernes besøg på skolerne i perioden 1. august – 22. november 2008

Biblioteker	Antal elever Børnehaveklasser ved skolestart	Antal fremmødte forældre ved forældremøderne: Børnehaveklasser	<u>Forældremøderne 3.klasser:</u>	
			Antal afleverede Ordbøger	Antal fremmødte forældre
Nørrebro	409	300	232	191
Solvang	207	112	199	129
Sundby	225	160	147	69
Tingbjerg	63	40	56	29
Blågård	65	65	61	8
Sydhavnen	114	77	194	29
Ørnevej	76	30	60	32
I alt	1.159	784	949	487

Det fremgår af tabellen også, at der er afleveret 1.159 penalhuse med farveblyanter og bogen Farver og former ved skolestart. Desuden ses i anden kolonne, at 784 forældre fremmødte ved

et af de første forældremøder i børnehaveklasserne på diverse skoler, hvor fortæller bibliotekerne om, hvilke muligheder biblioteket tilbyder.

Herudover viser tabellen, at bibliotekerne har uddelt 949 ordbøger heraf 487 direkte til forældrene ved forældremøderne i 3.klasse. De forældre, der ikke er fremmødt til forældremøderne, får alligevel bogen sammen med et brev fra bibliotekerne via de respektive klasselærere.

4.3 Aktiviteter på bibliotekerne og særlige arrangementer

Ud over hjemme- og skolebesøg er en væsentlig del af Sprogporten, at bibliotekernes tilbud borgere med anden etnisk baggrund end dansk skal udvikles og opkvalificeres. Med andre ord skal der være nogle relevante tilbud, der tiltrækker og fastholder de nye brugere på biblioteket. Arbejdet hermed udføres især af bibliotekernes integrationsmedarbejdere, der er ansat i perioden 2008-2010 med tilskud fra den tværgående integrationspulje. Dokumentation af integrationsmedarbejdernes aktiviteter indgår ikke her, men i evalueringen efter kriterierne for den tværgående integrationspulje. Det er dog vigtigt at understrege, at de to projektet supplerer hinanden og samvirker på de enkelte biblioteker. Nogle af de væsentligste aktiviteter på bibliotekerne er, at der flere steder sker en udvidelse af bibliotekernes lektiehjælp, etablering af læringscentre, arrangementer som fx fælles avislæsning og aktiviteter for mødre med småbørn, erhvervsvejledning mv. Derudover indgår bibliotekerne aktivt i samarbejde med lokale foreninger og organisationer, hvor der også sker en formidling af bibliotekernes tilbud.

Som et sidste led i Sprogporten inviterer bibliotekerne mindst en gang de berørte børnehaveklasser og 3. klasser til kulturelt arrangement. Det kan fx være et museumsbesøg, en tur i Det Kongelige Teater eller Frilandsmuseet. Ud over åbningsreceptionen har der endnu ikke været afholdt et arrangement, men det er under forberedelse.

5 Effekt

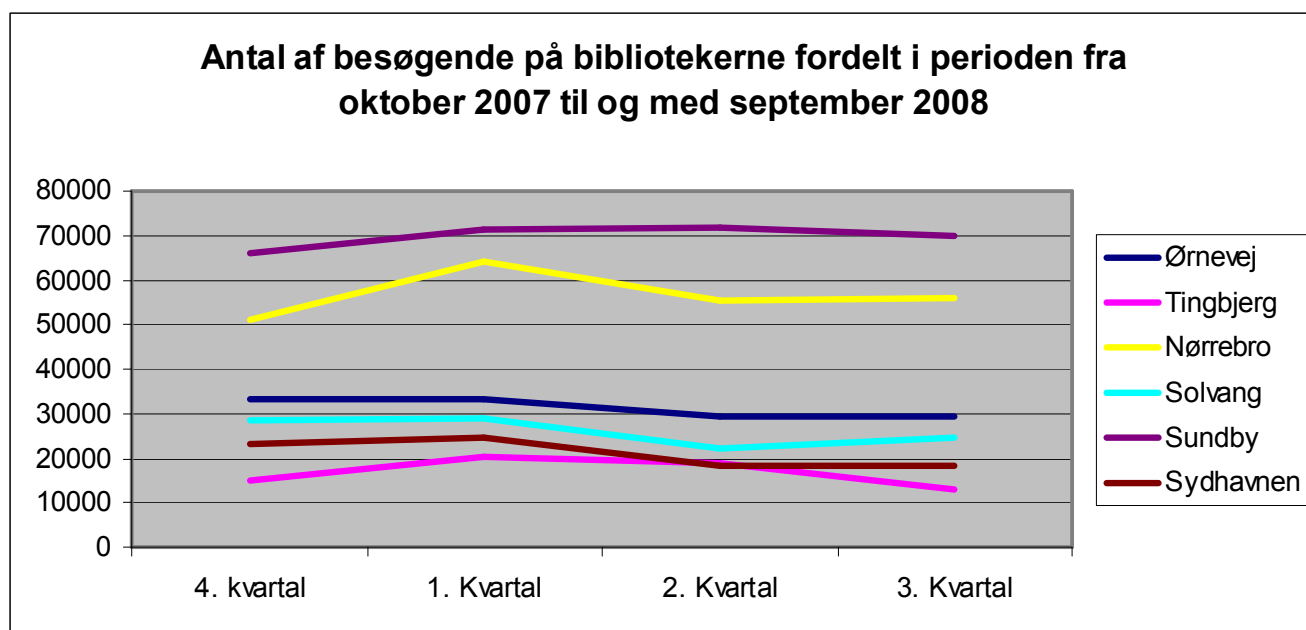
Formålet med projektet er at formidle bibliotekernes tilbud, så brugen af bibliotekerne øges. Hvorvidt det lykkes, kan vurderes ud fra en række indikatorer: bibliotekers besøgstal og besøgstal for lektiehjælp. Derudover kommer der evt. til at indgå tal for, hvor mange nye indmeldelser der skyldes Sprogporten. Da Sprogporten først er startet inden for de sidste måneder, kan der ikke forventes en effekt i år. De nedenstående figurer og opgørelser er alene med som baseline, dvs. målinger *før* Sprogporten startede. Målet er, at der de kommende år kan registreres en øget brug af bibliotekerne. I alle målingerne skal der dog tages forbehold for, at Sprogporten kun når ud til en mindre del af bibliotekernes brugere og beboerne i de enkelte

bydele. Dvs. Sprogporten kan have en effekt, uden at det kan registreres med de målinger, der er til rådighed.

5.1 Antal besøg på bibliotekerne

Den første indikator er bibliotekernes besøgstal. Figuren viser besøgstillene for de syv bibliotek for 4. kvartal 2007 samt de tre første kvartaler i 2008. Målet er et stigende besøgstal de næste år.

Figur 2: Besøgstal for udvalgte biblioteker i perioden fra oktober 2007 til og med september 2008

Ann.: Besøgstillene for Blågården Bibliotek er udeladt i figuren, da der har været tekniske problemer med besøgstillerne.

5.2 Antal deltagere til lektiehjælp

Den anden indikator er besøgstillene til lektiehjælp. Med undtagelse af Sydhavnen og Blågården er der lektiehjælp på alle biblioteker, der er med i Sprogporten og flere steder er der læringscentre/læringscentre under etablering. Lektiehjælpen tilbydes minimum en gang om ugen af frivillige fra Dansk Flygtningehjælp og Red Barnet. Både Sydhavnen og Blågården Bibliotek har forsøgt at etablere lektiehjælp, men der ikke været interesse for det og det vurderes, at skyldes der allerede er tilbud om lektiehjælp på den nærliggende skole og kulturhus. Målet er et stigende besøgstal de kommende år.

Tabel 4: Besøgstal for lektiehjælp, 2008

Bibliotek / Periode	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	I alt
Nørrebro	387	357	382	1.126
Solvang	140	151	115	406
Sundby	220	269	233	722
Tingbjerg	155	79	65	299
Ørnevej	246	166	261	673
I alt	1.148	1.022	1.056	3.226

6 Samlet status

Sprogporten har for alvor været i gang i godt fire måneder. Der er i alt gennemført 239 hjemmebesøg. 1.159 elever og 1.235 forældre har deltaget på bibliotekernes besøg på skolerne. Det er endnu for tidligt at se en effekt af Sprogporten, men på baggrund af tilbagemeldingerne fra hjemmebesøgene er forventningerne positive: Forældrene er glade for at få besøg og interesserede i at høre sprogstimulering og bibliotekernes tilbud. Forhåbningen er, at en flerårig indsats kan etablere en tæt kontakt mellem biblioteker og familier – især familier med flere børn vil møde Sprogporten jævnligt – så bibliotekerne bliver en naturlig del af familiernes hverdag.

Det første år er der gået en del tid med at forberede projektet, ansætte nye medarbejdere, etablere samarbejde med skoler mv. Der er desuden arbejdet med at tilpasse Sprogporten, som den er startet på Nørrebro, til de lokale forhold på nye biblioteker og samtidig bevare en vis ensartethed i projektet. På nuværende tidspunkt er Sprogporten godt i gang på alle biblioteker og det er vurderingen, at der er skabt et godt fundament for de næste års arbejde.